

กระบวนการส่งเสริมทักษะการผลิตและการใช้สื่อการสอน (Media Presentation)
ให้กับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี
THE PROCESS OF PROMOTING PRODUCTION SKILLS AND THE USE OF
TEACHING MATERIALS MEDIA PRESENTATIONS FOR BUDDHIST
MORALITY TEACHING MONKS IN SCHOOLS IN PATTANI PROVINCE.

¹พระครูโสภณวชิรบัณฑิต, (วิเชียร กุลมณี), ²พระมหาชุตีภัก อภินนโท (แหมทอง),
³รังสรรค์ วัฒนชัยวนิช, ⁴ปริญญา นิกรกุล, ⁵บุษกร วัฒนบุตร,
⁶พุทธชาติ แผนสมบุญ, ⁷สุภารัตน์ ลีมดำรงค์ และ ⁸จักรพงศ์ ธรรมธณภัทร

¹Phrakhsoponvachirabundit (Wichian Kulmanee),
²Phramaha Chutipak (Haemtong) Aphinanto,
³Rangsan Wattanachaiwanich, ⁴Parinya Nikornkul, ⁵Busakorn Watthanabut,
⁶phutthachat Phaensomboon, ⁷Suparat Limdamrong
and ⁸Chakkapong Thamthanapat

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

³rangsan.wat@mcu.ac.th,

Received: December 27, 2024; **Revised:** December 25, 2024; **Accepted:** January 29, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการส่งเสริมทักษะการผลิตและการใช้สื่อการสอน (Media Presentation) ให้กับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี” ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษา

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี

²ผู้อำนวยการส่วนวางแผนและส่งเสริมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

³ดร. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี

⁴อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

⁵ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

⁶ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

⁷เจ้าหน้าที่พระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี

⁸ดร. ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา เขต 2

สภาพปัญหาและองค์ความรู้ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี พระสอนศีลธรรมส่วนใหญ่ยังขาดการสนับสนุนด้านการพัฒนาทักษะการใช้สื่อดิจิทัลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ รวมถึงขาดทรัพยากรและเครื่องมือที่จำเป็นในการผลิตสื่อการสอนของพระสอนศีลธรรมในพื้นที่ที่มีความต้องการที่จะพัฒนาทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนและการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาไปยังนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) การพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนและการสร้างเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จนกลายเป็นวิทยากรตัวคูณ จากการพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนสามารถสร้างสื่อการสอนที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้มากขึ้น สื่อที่ออกแบบมีสีสันและรูปแบบที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้โปรแกรมนี้ยังช่วยให้พระสามารถปรับปรุงและอัปเดตสื่อการสอนได้อย่างรวดเร็ว ทำให้การเรียนการสอนมีความหลากหลายและไม่ซ้ำซาก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก 3) ขับเคลื่อนวิทยากรตัวคูณทำการพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในพื้นที่อื่นๆ ผลจากการนิเทศติดตามแสดงให้เห็นว่า พระสอนศีลธรรมสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการอบรมไปประยุกต์ใช้ในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถออกแบบและสร้างสื่อการสอนดิจิทัลที่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ดีขึ้น ซึ่งส่งผลเชิงบวกต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมเอง รวมถึงช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น มีการซักถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากขึ้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และเอื้อต่อการพัฒนาทักษะทางความคิดและสังคมของผู้เรียน

คำสำคัญ : ทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้, การใช้สื่อการสอน, พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

Abstract

The research study titled “The Process of Promoting Media Production and Usage Skills (Media Presentation) for Moral Instruction Monks in Schools in Pattani Province” The research findings are as follows: 1) The Study of Problems and Knowledge Regarding the Development of Moral Instruction Monks in Schools in Pattani Province: It was found that the majority of moral instruction monks lack continuous and systematic support in developing digital media skills. They also lack the necessary resources and tools for creating teaching materials. The monks expressed a need to enhance their media and technology skills to improve the effectiveness of their teaching and the

dissemination of Buddhist knowledge to students. 2) Development of Moral Instruction Monks and Network Building in Pattani Province to Become Key Trainers: The development of moral instruction monks in schools has resulted in the creation of more engaging teaching materials. The designed media includes vibrant colors and diverse formats, which have increased student interest and participation in learning. Additionally, using this program enables the monks to update and improve teaching materials quickly, making the teaching process more varied and less repetitive. Overall, the results were highly satisfactory, and most aspects were rated at a high level. 3) Promoting Key Trainers to Develop Moral Instruction Monks in Schools in Other Areas: Follow-up evaluations show that moral instruction monks have effectively applied the knowledge and skills gained from the training in their teaching. They are capable of designing and creating digital teaching materials that align well with the content and learning objectives, positively impacting their teaching methods. This also contributes to increased student interest and engagement in learning. Moreover, students are more enthusiastic about participating in learning activities, asking questions, and sharing their opinions, which fosters a creative learning environment conducive to the development of cognitive and social skills

Keywords: Learning creative media production skills. Use of teaching materials. Buddhist morality teaching monks in schools

บทนำ

การเผยแผ่ศาสนานับว่าเป็นงานสำคัญในการสืบทอดเจตนารมณ์ของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นงานหนึ่งในเนื้อหาด้านกิจการคณะสงฆ์ การเผยแผ่มีหัวใจหลักอยู่ที่บุคลากร อันได้แก่ พระสงฆ์ ซึ่งเป็นพระสอนศีลธรรมในปัจจุบัน ซึ่งประสิทธิภาพของพระสอนศีลธรรมยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์พระมหาวีจัก กิตติคุณโน (ชนะพจน์) (2562). ซึ่งสาเหตุของปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานของพระสอนศีลธรรมที่เป็นประเด็นสำคัญ ได้แก่ ขาดความรู้ ความสามารถในการสอน พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนบางรูปขาดเทคนิคในการถ่ายทอดให้ความรู้กับเด็ก บางรูปใช้การบรรยายอย่างเดียวทำให้เด็กไม่ค่อยสนใจในการจัดกิจกรรม กิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีความหลากหลาย ขาดแคลนสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ขาดงบประมาณในการทำสื่อ ไม่มีความเข้าใจหลักสูตรและเนื้อหาเพียงพอ ขาดเทคนิควิธีการสอน ขาดจิตวิทยา

ขาดความรู้ด้านการวัดผลประเมินผล ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ขาดแคลนงบประมาณ อุปกรณ์การสอนและสื่อประกอบการเรียนการสอน และยังขาดแคลนบุคลากรครูพระสอนศีลธรรมที่เพียงพอ

ซึ่งถ้าหากจะกล่าวถึงกระบวนการส่งเสริมทักษะการผลิตและการใช้สื่อการสอน (Media Presentation) ให้กับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี นั้น ถือเป็นการพัฒนาบุคลากรที่เป็น “พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน” โดยการเพิ่มพูนทักษะและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีให้มีความสามารถจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้ควบคู่กับคุณธรรมให้กับนักเรียน จนการเป็นจิตกรรณธรรมนำพาสันติสุขจากโรงเรียนสู่ครอบครัวเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตในสังคมไทย เนื่องจากการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคของเทคโนโลยีแบบดิจิทัลส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ครูพระสอนศีลธรรมสามารถใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ได้ง่ายและรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้มากมาย เกิดการเรียนรู้จากสื่อที่หลากหลายและเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ได้รวดเร็ว ทำให้เด็กและเยาวชนสามารถเลือกบริโภคข้อมูลด้วยปัญญา ขณะเดียวกันโดยธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนยังเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจากการลงมือปฏิบัติและการทดลองทำ โดยเฉพาะการทำกิจกรรมที่เป็นเรื่องจริงในชีวิต การจัดการเรียนการสอนพุทธศาสนาในโรงเรียน เป็นอีกเรื่องที่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้เท่าทันกับกระแสของความเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก

จากปัญหาดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “กระบวนการส่งเสริมทักษะการผลิตและการใช้สื่อการสอน (Media Presentation) ให้กับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี” โดยทำการศึกษาถึงสภาพปัญหาและองค์ความรู้การพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จากนั้นนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนและการสร้างเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จนกลายเป็นวิทยากรตัวคูณ แล้วขับเคลื่อนวิทยากรตัวคูณมาพัฒนาพระสอนศีลธรรมในพื้นที่อื่นๆ ในการนี้คณะผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการส่งเสริมทักษะการผลิตและการใช้สื่อการสอน (Media Presentation) ให้กับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี ไว้ 6 ขั้นตอน คือ 1) ประสานความร่วมมือกับ ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน ครู สมาคม ผู้ปกครอง และ รองประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่โครงการพระสอนฯ ประธานกลุ่มพระสอนศีลธรรม จำนวน 8 รูป/คน เพื่อให้ได้คู่มือในการพัฒนาพระสอนศีลธรรม 2) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตสื่อสร้างสรรค์ โดยใช้โปรแกรม Canva ที่สามารถออกแบบรูปภาพ ตัดต่อวิดีโอได้ แล้วนำไปไว้ที่ Google Site ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความสำคัญของเรื่อง คือ เป็นพระสอนศีลธรรมในสังกัดวิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี ที่

พำนักในพื้นที่จังหวัดปัตตานี และมีความสนใจในโครงการฝึกอบรมผลิตสื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ ต่อเนื่อง 3 วัน จำนวน 25 รูป 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนผลิตสื่อ สร้างสรรค์การเรียนรู้ ท่านละ 1 สื่อ 4) จัดเวทีการประกวดแข่งขัน “สื่อสร้างสรรค์ By พระสอน ศีลธรรมในโรงเรียน” จำนวน 1 ครั้ง 5) จัดพื้นที่แสดงผลงานของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ผ่าน ทางเพจของโครงการวิจัยฯ จำนวน 1 เพจ 6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้วิทยากรตัวคูณในการทำ หน้าที่พัฒนาพระสอนศีลธรรมในพื้นที่อื่น ๆ

ดังนั้นคณะผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาจิตวิทยวิจัย เรื่อง กระบวนการส่งเสริมทักษะการผลิตและ การใช้สื่อการสอน (Media Presentation) ให้กับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี เพื่อ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวกให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และ การประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและ นำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดความ สนใจใคร่เรียนพระพุทธศาสนาและสามารถนำหลักพุทธธรรมที่ได้เรียนรู้ ไปประยุกต์หรือปฏิบัติใช้ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและองค์ความรู้การพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในพื้นที่ จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนและการสร้างเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จนกลายเป็นวิทยากรตัวคูณ
3. เพื่อขับเคลื่อนวิทยากรตัวคูณทำการพัฒนาพระสอนศีลธรรมในพื้นที่อื่น ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการส่งเสริมทักษะการผลิตและการใช้สื่อการสอน (Media Presentation) ให้กับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี” เป็นการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) โดยแบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประสานความร่วมมือกับ ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน ครู สมาคมผู้ปกครอง และ รองประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่โครงการพระสอนฯ ประธานกลุ่มพระ

สอนศีลธรรม จำนวน 8 รูป/คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความสำคัญของเรื่อง คือ เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเพิ่มพูนทักษะและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี

2. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตสื่อสร้างสรรค์ โดยใช้โปรแกรม Canva ที่สามารถออกแบบรูปภาพ ตัดต่อวิดีโอได้ แล้วนำไปไว้ที่ Google Site ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความสำคัญของเรื่อง คือ เป็นพระสอนศีลธรรมในสังกัดวิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี ที่สำคัญในพื้นที่จังหวัดปัตตานี และมีความสนใจในโครงการฝึกอบรมผลิตสื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ต่อเนื่อง 2 วัน จำนวน 25 รูป

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนผลิตสื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ท่านละ 1 สื่อ

4. จัดเวทีการประกวดแข่งขัน “สื่อสร้างสรรค์ By พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน” จำนวน 1 ครั้ง

5. จัดพื้นที่แสดงผลงานของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ผ่านทางเว็บไซต์โครงการวิจัยฯ จำนวน 1 เว็บไซต์

6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้วิทยากรตัวคูณในการทำหน้าที่พัฒนาพระสอนศีลธรรมในพื้นที่อื่น ๆ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมทักษะการผลิตและการใช้สื่อการสอน (Media Presentation) ให้กับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี คณะผู้วิจัยจะขอสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัญหาและองค์ความรู้การพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี พบว่า ควรส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีให้กับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สื่อเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ช่วยให้พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงเป็นการพัฒนานักเรียนให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบันเด็กๆ มีความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีมากขึ้น อีกทั้งอุปกรณ์ต่างๆ ที่รองรับการเรียนรู้ของนักเรียนค่อนข้างหลากหลาย และเพื่อให้ให้นักเรียนได้เกิดสมรรถนะต่างๆ การนำเทคโนโลยีมาบูรณาการร่วมกับการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ใช้ความสามารถของตนเองในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่และได้แก้ปัญหาด้านต่าง ๆ

1.1 ปัญหาด้านทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีของพระสอนศีลธรรมพระสอนศีลธรรมบางท่านอาจยังขาดทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะเหล่านี้

1.2 ปัญหาด้านความรู้และการบูรณาการเทคโนโลยีกับการเรียนการสอนพระสอนศีลธรรมในบางโรงเรียนอาจไม่ทราบวิธีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน เช่น การใช้โปรแกรม Canva เพื่อสร้างสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ การจัดกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน

1.3 ปัญหาด้านความพร้อมของอุปกรณ์และการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาแม้ว่าสถานศึกษาจะมีอุปกรณ์ที่รองรับการเรียนการสอนแบบดิจิทัล แต่การนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยังต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติม รวมถึงการพัฒนาทั้งในด้านการใช้อุปกรณ์และซอฟต์แวร์ที่เหมาะสม

อีกทั้งยังกระตุ้นความสนใจในการเรียนได้มากขึ้น จากการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อให้มีความหลากหลาย และยังเป็นการเตรียมความพร้อมของนักเรียนเพื่อเข้าสู่สังคมยุคใหม่ ดังนั้นเทคโนโลยีจึงเป็นทางเลือกในการเรียน เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ที่แตกต่างของนักเรียนได้ จะเห็นได้ว่า ในการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ส่งเสริมการเรียนรู้อิสระของผู้เรียน ฝึกให้นักเรียนคิดเป็นและสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง มีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น และเตรียมนักเรียนให้พร้อม สำหรับการเป็นพลเมืองดิจิทัลในอนาคต และพระสอนศีลธรรมยังสามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลายที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้มากขึ้น ทำให้การจัดการและการบริหารสารสนเทศเป็นระบบ ง่ายต่อการจัดเก็บ สะดวกในการประเมินเพราะการใช้เทคโนโลยีมุ่งให้นักเรียนประเมินตนเองได้อีกด้วย โดยในปัจจุบัน ทุกสถานศึกษาได้มีการปรับใช้เทคโนโลยีสำหรับการศึกษาอย่างแพร่หลาย ด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน โดยการจัดกิจกรรมการพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยี โปรแกรม Canva เบื้องต้น ให้กับพระสอนศีลธรรมสามารถเลือกใช้เนื้อหาของรายวิชาประวัติพระพุทธศาสนา มาประกอบด้วย ข้อความ, รูปภาพ, เสียง, VDO และ Multimedia อื่น ๆ ด้วยโปรแกรม Canva เพื่อนำไปเผยแพร่ในเว็บไซต์ Google Site พระสอนศีลธรรมใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ช่วยให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น แนวทาง เทคนิคและวิธีการในการสร้างการเรียนรู้ยังคงขับเคลื่อน เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนได้ดำเนินต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนและการสร้างเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดปัตตานี
จนกลายเป็นวิทยากรตัวคูณ พบว่า

2.1 การพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนและการสร้างเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดปัตตานี การพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนและการสร้างเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จนกลายเป็นวิทยากรตัวคูณ นั้น คณะผู้วิจัยได้ทำการส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาทักษะพระสอนศีลธรรม กับสื่อการสอนที่ทันสมัย เรื่อง “การใช้โปรแกรม Canva เบื้องต้น” จำนวน 1 ครั้ง อบรม 2 วัน วันที่ 9 - 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2567 จำนวน 21 รูป แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ เพื่อนำเสนอกระบวนการพัฒนาการใช้โปรแกรม Canva เบื้องต้นสำหรับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี การเรียนรู้การผลิตสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva ในเรื่องของ 1) เครื่องมือออนไลน์ที่ใช้ในการออกแบบกราฟิกและงานศิลปะต่าง ๆ ที่ใช้งานง่ายและสะดวก สำหรับผู้เริ่มต้นที่ต้องการเรียนรู้วิธีใช้งานพื้นฐานและการสมัครใช้งาน Canva 2) สร้างงานการออกแบบปกต่างๆ,การออกแบบใบงาน,การออกแบบอินโฟกราฟิก 3) CANVA WITH GOOGLE CLASSROOM 4) การผลิตสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva 5) ผลงาน วิดีโอ การผลิตสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์สื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์ในการใช้งาน Canva ผ่านหัวข้อต่างๆ และช่วยให้การออกแบบสื่อการสอนเป็นเรื่องง่ายและสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น

2.2 การทำแบบทดสอบ สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบทดสอบการอบรมการใช้โปรแกรม Canva เบื้องต้น แบบทดสอบก่อนอบรมและหลังอบรม ทั้งหมด 3 ชุดๆ ละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ มีจำนวนผู้ตอบแบบทดสอบทั้งสิ้น 21 รูป ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมทั้ง 3 ชุด แบบทดสอบก่อนอบรม ชุดที่ 1 พบว่า ข้อเครื่องมือ Text ทำหน้าที่อะไร มีจำนวนผู้ตอบถูกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.43 ส่วนข้อรูปแบบ Resumes ให้ออกแบบชิ้นงานเกี่ยวกับอะไร ที่ตอบผิดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.95 แบบทดสอบหลังอบรม ชุดที่ 1 พบว่า ข้อ Canva คือโปรแกรมอะไร มีจำนวนผู้ตอบถูกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.19 ส่วนข้อใดคือขั้นตอนสุดท้ายในการจัดเก็บผลงาน ที่ตอบผิดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 แบบทดสอบก่อนอบรม ชุดที่ 2 พบว่า ข้อ JPG คือนามสกุลไฟล์ประเภทอะไร มีจำนวนผู้ตอบถูกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนข้อ More คือเมนูอะไร ที่ตอบผิดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.19 แบบทดสอบหลังอบรม ชุดที่ 2 พบว่า ข้อ Resize คือเมนูอะไร มีจำนวนผู้ตอบถูกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.24 ส่วนข้อเครื่องมือชนิดใดไว้เลือกรูปแบบในการใช้งาน ที่ตอบผิดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.38 แบบทดสอบก่อนอบรม ชุดที่ 3 พบว่า ข้อ ข้อใดผิด เกี่ยวกับการสร้างพรินเทชั่นด้วย Canva คือ มีจำนวนผู้ตอบถูกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.43 ส่วนข้อ Filter และ Effect ภาพ หมายถึง ที่ตอบผิดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.43 แบบทดสอบหลังอบรม ชุดที่ 3 พบว่า ข้อ Filter และ Effect ภาพ หมายถึง มีจำนวนผู้ตอบถูกมากที่สุด

ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.71 ส่วนข้อ การเลือกชนิดของงาน ต้องเข้าไปที่เมนูใด ที่ตอบผิดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.91

2.3 การทำแบบสอบถาม สรุปได้ว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เรียน ที่ตอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บด้วย Google Site จำนวน 10 ข้อ มีจำนวนทั้งสิ้น 21 รูป ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, $S.D=0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความพึงพอใจที่มีอันดับสูงสุด คือ มีความรู้ความเข้าใจบทเรียนก่อนการใช้สื่อ ($\bar{X}=4.39$, $S.D=0.63$) รองลงมา เว็บไซต์มีความน่าสนใจและน่าเรียนรู้ ($\bar{X}=4.39$, $S.D=0.67$) และอันดับสาม คือ สื่อกระตุ้นการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ($\bar{X}=4.37$, $S.D=0.62$) ส่วนความพึงพอใจที่มีอันดับต่ำสุด คือ อธิบายเนื้อหาเข้าใจง่าย ($\bar{X}=4.21$, $S.D=0.77$)

3. ขั้วเคลื่อนวิทยากรตัวคุณทำการพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในพื้นที่อื่น ๆ พบว่า หลังจากอบรมกิจกรรมพัฒนาการใช้โปรแกรม Canva เบื้องต้นสำหรับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี ได้ทำการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานีเพื่อให้ได้ข้อสรุปบุคคลที่จะเป็นวิทยากรตัวคุณ จำนวน 5 รูป ในการทำหน้าที่พัฒนาพระสอนศีลธรรมในพื้นที่อื่นๆ เพื่อการนิเทศ ติดตามผลงานผลิตสื่อออนไลน์ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลทั้งพระสอนศีลธรรมและนักเรียน การนิเทศติดตามผลงานการสอน จึงเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างพระสอนศีลธรรมและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักศึกษาตามกระบวนการผู้นิเทศจะเป็นการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ การให้คำปรึกษาเพื่อการปรับปรุงและการพัฒนาแบบกัลยาณมิตรและให้พระสอนศีลธรรมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้โดย เน้นกิจกรรม และสอดแทรกเทคนิควิธีการหรือกลวิธีการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ จึงได้นิเทศติดตามผลงานผลิตสื่อออนไลน์ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ทั้งหมด 5 โรงเรียน 1) โรงเรียนจงฬามูลนิธิ จังหวัดยะลา 2) โรงเรียนธีรวิทยา จังหวัดยะลา 3) โรงเรียนนราสิกขาลัย จังหวัดนราธิวาส 4) โรงเรียนวัดอรุณวาสาราม จังหวัดปัตตานี 5) โรงเรียนเทศบาล 2 วัดตานีนรสโมสร จังหวัดปัตตานี ผลจากการนิเทศและติดตามนี้ ทำให้พระสอนศีลธรรมสามารถนำเทคนิคและวิธีการสอนที่เรียนรู้มาไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น และช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะเรียนรู้มากขึ้น

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมทักษะการผลิตและการใช้สื่อการสอน (Media Presentation) ให้กับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี คณะผู้วิจัยจะขออภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัญหา และองค์ความรู้การพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี

การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการสอนด้วยเทคโนโลยีให้กับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี การที่ผู้วิจัยเลือกที่จะนำเอาสื่อนี้มาใช้ในการวิจัยนั้น เพราะรูปแบบในการแสดงผลเป็นวิธีที่น่าสนใจในการนำมาใช้กับการเรียนการสอนทำให้การเรียนรู้มีความสมจริงมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนและเกิดความอยากรู้อยากเห็นและน่าที่จะช่วยให้ให้นักเรียนในระดับนี้สนใจในการเรียนการสอนได้ ถ้าหากมีการออกแบบและมีการพัฒนาการระบบที่ดี จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจและช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและเพิ่มความสะดวก สำหรับครูพระผู้สอนที่จะนำสื่อและนวัตกรรมการสอนนำไปใช้ให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภพ เลหาไพบูลย์ (2552) ได้ศึกษาถึงการรวบรวมสื่อการสอนอย่างสมบูรณ์ตามแบบแผนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสอน เป็นชุดกิจกรรมระบบประสมสำเร็จรูป มีอุปกรณ์ ครูมีครู เนื้อหา รายการสื่อการสอนและเอกสารอ้างอิง เพื่อให้ครูใช้ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผิวน้ำ เณิมลาภ (2556) ได้ศึกษาถึงปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะ การรู้เท่าทันสื่อให้สามารถต่อยอดสู่ความสำเร็จได้ จำเป็นต้องมีกระบวนการจัดการองค์ความรู้ โดยทางโครงการได้รวบรวมองค์ความรู้ในลักษณะ “ชุดความรู้” ซึ่งเป็นคู่มือที่สามารถนำไปอบรมเยาวชน ในพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ในยุคดิจิทัล สื่อเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบันเด็กๆ มีความรู้ ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีมากขึ้น อีกทั้งอุปกรณ์ต่างๆ ที่รองรับการเรียนรู้ของนักเรียนค่อนข้างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของGood Carter V (1973) ได้ศึกษาถึงโปรแกรมทางการสอนที่จัดไว้ โดยเฉพาะ มีอุปกรณ์ คู่มือครู เนื้อหา แบบทดสอบ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้อย่างชัดเจน นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมเอง โดยมีครูเป็นผู้แนะนำ และเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดสมรรถนะต่างๆ การนำเทคโนโลยีมาบูรณาการร่วมกับการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ใช้ความสามารถของตนเองในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งยังกระตุ้นความสนใจในการเรียนได้มากขึ้น จากการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อให้มีความหลากหลาย และยังเป็น

การเตรียมความพร้อมของนักเรียนเพื่อเข้าสู่สังคมยุคใหม่ ดังนั้น เทคโนโลยีจึงเป็นทางเลือกในการเรียน เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ที่แตกต่างของนักเรียนได้ จะเห็นได้ว่า ในการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ส่งเสริมการเรียนรู้อิสระของผู้เรียน ฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็นและสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง มีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น และเตรียมนักเรียนให้พร้อม สำหรับการเป็นพลเมืองดิจิทัลในอนาคต และครูผู้สอนยังสามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลายที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้มากขึ้น ทำให้การจัดการและการบริหารสารสนเทศเป็นระบบ ง่ายต่อการจัดเก็บ สะดวกในการประเมินเพราะการใช้เทคโนโลยีมุ่งให้ผู้เรียนประเมินตนเองได้อีกด้วย โดยในปัจจุบัน ทุกสถานศึกษาได้มีการปรับใช้เทคโนโลยีสำหรับการศึกษาอย่างแพร่หลาย ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันตามแต่ละบริบทของโรงเรียน นักเรียน และสภาพแวดล้อม ถึงแม้ว่าจะมีข้อจำกัดในการจัดการเรียนรู้ระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง แต่แนวทาง เทคนิคและวิธีการในการสร้างการเรียนรู้ยังคงขับเคลื่อน เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนดำเนินต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนและการสร้างเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จนกลายเป็นวิทยากรตัวคูณ

การพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนและการสร้างเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จนกลายเป็นวิทยากรตัวคูณ นั้น คณะผู้วิจัยได้ทำการส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาทักษะพระสอนศีลธรรม กับสื่อการสอนที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิมิตร พิพิธกุล (2556) ได้ศึกษาถึงหัวใจสำคัญของการส่งเสริมการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์คือ ต้องให้อิสระทางความคิดแก่เยาวชนให้พวกเขากล้าคิดกล้าตัดสินใจและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง “...การรู้เท่าทันสื่อ ต้องไม่เชื่อใคร นอกจากเชื่อตัวเอง คือ มี Idea เป็น Idol ของตัวเอง เพราะในท้ายที่สุด ไม่ว่าเราจะสอนจะสั่งแค่ไหน คือเขาต้องผ่านประสบการณ์ ต้องเข้มแข็งในความคิดเขามีกระบวนการที่จะยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตัวของเขาเองด้วยวิธีของเขา... เข้มแข็งหมายความว่า เราเชื่อว่าเด็กมีจิตเพื่อสังคมนะ การส่งเสริมการผลิตสื่อ เราจะเห็นเขาปล่อยความคิดออกมาผ่านสื่อ พอปล่อยออกมาแล้วค่อย ๆ ดูกระบวนการค่อย ๆ แนะนำ...” นอกจากนี้ยังเห็นว่า ควรส่งเสริมทักษะการผลิตสื่อ (production) เพื่อเป็นเครื่องมือสื่อสารความคิด ออกไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น สำหรับการผลิตสื่อ อาทิ กล้อง เครื่องตัดต่อ และ อุปกรณ์ต่าง ๆ มีการจัดเตรียมงบประมาณ และสถานที่การแสดง เพื่อให้สามารถเผยแพร่สื่อได้อย่างมืออาชีพ ขณะที่เยาวชนซึ่งเป็นแกนหลักในการผลิตสื่อสร้างสรรค์ทุกคน ต่างสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารโครงการมีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จ ซึ่งตลอดการดำเนินงานผู้บริหารโครงการให้อิสระทางความคิดเปิดโอกาสให้เยาวชนได้คิดและตัดสินใจเลือกประเภทของสื่อและเนื้อหาการนำเสนอด้วยตนเองขณะเดียวกันก็สามารถให้

คำปรึกษาแนะนำที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพวกเขาต่างก็ศรัทธาในประสบการณ์ความสามารถ และเชื่อมั่นในความคิดเห็นของผู้บริหารโครงการเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ได้ทำการส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาทักษะพระสอนศีลธรรม กับสื่อการสอนที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเกื้อ ควรหาเวช (2542) ได้ศึกษาถึงการแบ่งประเภทของชุดกิจกรรมไว้เป็น 2 ประเภท ดังนี้ 1) ชุดกิจกรรมประกอบคำบรรยาย เป็นชุดกิจกรรมสำหรับผู้สอนที่ต้องการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนขึ้นชุดกิจกรรมแบบนี้จะช่วยให้ผู้สอนลดการพูดให้น้อยลง และเป็นการใช้สื่อการสอนที่มีพร้อมอยู่ในชุดกิจกรรม ในการเสนอเนื้อหามากขึ้น สื่อที่ใช้อาจได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้เป็นต้น 2) ชุดกิจกรรมแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5-7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดกิจกรรมแต่ละชุด มุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียนและผู้เรียนมีโอกาสดำเนินงานร่วมกัน ชุดกิจกรรมชนิดนี้ มักจะใช้สอนในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของระพีพร โพธิ์ศรี (2550) ได้ศึกษาถึงประเภทของชุดกิจกรรมได้ดังนี้ 1) ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self study package) คือ ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนนำไปศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่มีครูเป็นผู้สอน เช่น บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการเรียนรู้แบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือชุดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายเวิลด์ไวด์เว็บ 2) ชุดการเรียนรู้การสอน คือ ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ เช่นชุดฝึกอบรม หรือชุดการสอนต่าง ๆ จากประเภทของชุดกิจกรรมที่ได้ศึกษา พอสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ชุดกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทั้งเรียนรู้แบบรายตัวหรือเรียนรู้ ร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยไม่ต้องมีครูผู้สอน และชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นโดยมีครูเป็นผู้จัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติและครูร่วมสอนและให้คำแนะนำ การสร้างเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จนกลายเป็นวิทยากรตัวคูณ

3. ขับเคลื่อนวิทยากรตัวคูณทำการพัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในพื้นที่อื่นๆ

จากอบรมกิจกรรมพัฒนาการใช้โปรแกรม Canva เบื้องต้นสำหรับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดปัตตานี ได้มีการนิเทศ ติดตามผลงานผลิตสื่อออนไลน์ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลทั้งพระสอนศีลธรรมและนักเรียน การนิเทศติดตามผลงานการสอน จึงเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างพระสอนศีลธรรมและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักศึกษาตามกระบวนการผู้นิเทศจะเป็นการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ การให้คำปรึกษาเพื่อการปรับปรุงและการพัฒนาแบบกัลยาณมิตรและให้พระ

สอนศีลธรรมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้โดย เน้นกิจกรรม และสอดแทรกเทคนิควิธีการหรือกลวิธีการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2556) ได้ศึกษาถึงการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เป็นภารกิจของพระสอนศีลธรรมและเป็นพันธกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ที่ต้องเข้ามาร่วมกันรับผิดชอบไม่ปล่อยให้ เป็นหน้าที่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยเฉพาะการเอาจริงจังของสังคมในการให้ความสำคัญและเห็นความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม จะเป็นตัวช่วยผลักดันให้สังคม ตระหนักและหันมาสนับสนุนส่งเสริมความเจริญงอกงามของเยาวชน และทำให้เยาวชนมีความกล้าหาญทางคุณธรรมจริยธรรม จึงได้นิเทศติดตามผลงานผลิตสื่อออนไลน์ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ทั้งหมด 5 โรงเรียน 1) โรงเรียนจงบาญลุนธิ จังหวัดยะลา 2) โรงเรียนธีรวิทยา จังหวัดยะลา 3) โรงเรียนนราสิกขาลัย จังหวัดนราธิวาส 4) โรงเรียนวัดอรุณวาสการาม จังหวัดปัตตานี 5) โรงเรียนเทศบาล 2 วัดตานีนรสโมสร จังหวัดปัตตานี สอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ พลรบ (2553) ได้ศึกษาถึงกระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม ตั้งแต่การเริ่มคิด การวางแผน นำไปปฏิบัติและประเมินผล รวมทั้งมีส่วนได้รับผลประโยชน์เกิดขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน ทั้งนี้การปฏิบัติต่อกันต้องอยู่บนพื้นฐานฐานของความเป็นธรรมเชื่อมโยงระหว่างระบบการปฏิบัติงานหรือเชื่อมโยงบทบาทของกลุ่มบุคคล องค์กร หน่วยงานต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิสิทธิ์ศักดิ์ ชัยเกิด (2559) ได้ศึกษาถึงการเชื่อมโยงระหว่างระบบการปฏิบัติงานหรือเชื่อมโยงบทบาทของกลุ่มบุคคล องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นหน่วยย่อยรวมตัวกันด้วยความสมัครใจ ภายใต้ความต้องการในวัตถุประสงค์ร่วมกันจัดโครงสร้าง และรูปแบบการทำงานด้วยระบบใหม่ในลักษณะสร้างความร่วมมือประสานงานกันในแนวราบ ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยการระดมสรรพกำลังร่วมกัน กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาด้วยการให้สมาชิกได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การส่งเสริมทักษะการผลิตและการใช้สื่อการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดปัตตานี จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชน โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของพระสงฆ์ให้สามารถสอนศีลธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าสนใจยิ่งขึ้น จากการนิเทศและ

ติดตาม ทำให้ทราบว่าพระสอนศีลธรรมที่เข้ารับการอบรมสามารถนำเทคนิคและวิธีการสอนที่เรียนรู้มา ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น และช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะเรียนรู้มากยิ่งขึ้นไปอีก

เอกสารอ้างอิง

- นิมิตร พิพิชกุล. (2556). *ประธานมูลนิธิหุ่นสายเสมา ศิลปะเพื่อสังคม*.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2542). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ผิวน้ำ เฉลิมาลา. (2556). *ผู้จัดการโครงการ Idealdol*. สัมภาษณ์พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต), (2556). *คู่มือโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน* พ.ศ. 2556. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย: โรงพิมพ์ หจก.สามลดา.
- พระมหาวิจัก กิตติวณโณ (ขณะพจน์). (2562). *รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนของพระสอนศีลธรรมตามหลักพุทธวิธีการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2552). *แนวการสอนวิทยาศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 8 ed.). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2550). *การสร้างชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้*. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
- วรลักษณ์ พลรบ. (2553). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิสิทธิ์ศักดิ์ ชัยเกิด. (2559). *การพัฒนาแบบการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Good Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York McGraw – Hill Book.